Stevan Lilić

FOKUS

Uredba doneta radi političke osvete i finansijske represije

Dezorijentisana i u ostavci, tzv. tehnička Vlada uradila je upravo ono što joj nije dopušteno, donela je uredbu koja to nije. Suprotno zakonu i grubo gazeći Ustav, donela je političku represivnu meru protiv svojih profesora u vidu finansijske osvetničke uredbe.

Kao što prema Ustavu (čl. 109) Vlada ne može predložiti raspuštanje Narodne skupštine, ako je podnet predlog da joj se izglasa nepoverenje ili ako je postavila pitanje svoga poverenja, niti Narodna skupština može biti raspuštena za vreme ratnog ili vanrednog stanja, i kao što predsedniku Republike (čl. 115) nije dopušteno i da se aktivno bavi politikom (npr. da organizuje mitinge i stranačke skupove ili da osniva političke pokrete i učestvuje u zabavno-političkim TV emisijama), tako ni tehničkoj Vladi u ostavci (čl. 17. Zakon o Vladi) nije dopušteno da predlaže Narodnoj skupštini zakone i druge opšte akte, niti da donosi propise, niti može postavljati državne službenike na položaj u organima državne uprave.

Tehnička Vlada u ostavci upravo je uradila ono što joj Ustavom i zakonom nije dopušteno, tj. donela je „uredbu o izmeni" postojećeg stanja (u vezi sa normativima i standardima uslova rada univerziteta i fakulteta

Ova uredba može da otvori „zvezdane staze" za Ustavni sud koji po sopstvenoj inicijativi može da pokrene postupak ocene njene ustavnosti i zakonitosti i, shodno tome, da je stavi van pravne snage. Na sudijama je otvorena opcija ili da se uzdignu u „svetle visine" srpske ustavnosti ili da se nađu na njenoj tamnoj strani

Ustav i Zakon su izričiti, Vlada kojoj je prestao mandat može vršiti samo „tekuće poslove". U pravno-tehničkom smislu, to znači da je Vlada u ostavci „vršilac dužnosti" (care-taker government), a ne „vršilac prava". Drugim rečima, Vlada u ostavci može obavljati samo one poslove koji su usmereni ka „održavanju stanja", ali ne i one koji dovode do „izmene stanja" (bilo uspostavljanje novog stanja, bilo ukidanje postojećeg).

za delatnosti koje se finansiraju iz budžeta). Sa normativističkog stanovišta ovaj pravno-politički manevar Vlade u ostavci mogao bi se okarakterisati kao „ustavni udar u meki trbuh" pravne države.

Postoji, međutim, zakonski izuzetak od zabrane donošenja propisa tehničke vlade. To je slučaj kada je njihovo donošenje vezano za zakonski rok ili to nalažu potrebe države, interesi odbrane ili prirodna, privredna ili tehnička nesreća. To znači da, ukoliko se radi o nekoj od tih situacija (npr. interesi odbrane ili potrebe države), u okviru normativnog teksta uredbe mora se navesti o kojoj se to posebnoj situaciji radi, sa jedne i detaljno obrazložiti zašto se uredba na taj konkretan razlog poziva, sa druge. U ovoj uredbi tehničke Vlade (o izmeni normativa i standarda uslova rada univerziteta i fakulteta), to nije slučaj. To dalje znači da je uredba nezakonita jer nisu bili ispunjeni zakonski uslovi za njeno usvajanje. Postoji i još jedan pravno-tehnički defekt ove uredbe. Naime, bez valjanog pravnog osnova i bez obrazloženja, umesto zakonskih osam dana (vacatio legis), navedeno je da uredba stupa na snagu odmah (tj. narednog dana objavljivanja u službenom glasniku).

Sve u svemu,"crveni karton" za Vladu u ostavci i „gorak utisak" da je uredba doneta radi političke osvete i finansijske represije protiv autonomije univerziteta i akademske zajednice. Sa druge strane, ova uredba može da otvori „zvezdane staze" za Ustavni sud koji po sopstvenoj inicijativi može da pokrene postupak ocene njene ustavnosti i zakonitosti i shodno tome, da je stavi van pravne snage. Na sudijama je otvorena opcija ili da se uzdignu u „svetle visine" srpske ustavnosti ili da se nađu na njenoj tamnoj strani.

Autor je profesor univerziteta